

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลไกการพัฒนาท้องถิ่น
 เงื่อนไขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น และถอดบทเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลใน
 การพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง โดยใช้กระบวนการเก็บข้อมูลแบบมี
 ส่วนร่วม เลือกพื้นที่ในการวิจัยแบบเจาะจง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชายธง อำเภอตากฟ้า
 และองค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชโย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า 1) กลไก
 การพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ กลไกกลุ่มและเครือข่ายโดยเฉพาะผู้นำ
 แกนนำ และสมาชิกมีบทบาทในการคิด การตัดสินใจ และการปฏิบัติ มีกลไกกระบวนการพัฒนามีการ
 วางแผนอย่างเป็นระบบ สร้างสรรค์ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นวิธีการกำหนดเป้าหมาย และมีกลไก
 การบริหารจัดการที่เน้นการส่งเสริม การสนับสนุน และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเกิดผลได้
 2) เงื่อนไขและปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย การบริหารองค์กร โครงสร้าง
 การทำงาน การพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบท และศักยภาพของบุคลากรในด้านความรู้ ทักษะ
 และประสบการณ์ ส่วนเงื่อนไขและปัจจัยภายนอก ได้แก่ บทบาทของภาคีภายนอกที่สนับสนุนความรู้
 พัฒนาทักษะ และงบประมาณ รวมทั้งนโยบายของรัฐที่สอดคล้องกับกิจกรรมการพัฒนาในห้วงเวลา
 สถานที่ และกิจกรรม และ 3) บทเรียนที่ได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นใน
 กิจกรรม 4 ด้าน พบว่า (1) กลุ่มเรียนรู้โรงเรียนชาวไร่และกลุ่มเรียนรู้โรงเรียนชาวนาที่เกิดจากการผู้นำ
 แกนนำตระหนักต่อปัญหาของเกษตรกรในด้านต้นทุน ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้และการ
 พัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (2) ประเพณี 4 วัดและเทศกาลกินตาล ที่เกิดจากทุนทางสังคม การ
 เห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์เข้ากับการพัฒนา มีการจัดการอย่างเป็นระบบโดยมีภาคส่วนต่างๆ เข้า
 มีส่วนร่วม (3) ศูนย์พัฒนาครอบครัว/การจัดการน้ำ การเห็นความสำคัญในรูปแบบการพัฒนาที่
 อาศัยผู้นำ แกนนำ และสมาชิกที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผน การมีส่วนร่วม ในรูปแบบของโครงสร้าง
 คณะทำงานชัดเจน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลากหลายภายใต้ระเบียบข้อปฏิบัติร่วมกัน และหน่วยงานที่
 เกี่ยวข้องสนับสนุน และ (4) ธนาคารความดี/มัดคุเทศก์น้อย ที่ผู้นำ แกนนำเห็นคุณค่าของการพัฒนา
 เด็กและเยาวชน ที่ประยุกต์เข้ากับสถานการณ์ในบริบทสังคม เน้นการฝึกระเบียบวินัยและสร้างสรรค์
 มีหน่วยงานสนับสนุนในการทำกิจกรรม

This research was mainly a qualitative research. The purposes were to study the mechanism of local development related to local development's factors and study the learning lessons of Tambon Administrative Organizations for local development using two Tambon Administrative Organizations as target area. Two Tambon Administrative Organizations were Tambon Khao Chaithong in Takpha District and Tambon Koei Chai in Chum Saeng District, both in Nakhonsawan Province.

The findings showed that:

1. The mechanisms of local development were: Firstly, group and group relationship among the leader members, representatives and group members who became main decision-maker and active workers. Secondly, planning process and system creation were in development. Thirdly, participation in setting up purposes could be used in administration and management of promotion, supporting for sustainable development.

2. Internal conditions and factors of development were organization administrations consisting of the working structure that related to the development activities in the area and personal ability, knowledge, skill and experience of the staffs. External conditions and factors were the role of the supporters outside the organization who supported knowledge, skill, budget and also government policy which matched development activities and its time and space.

3. Lessons learned from Tambon Administrative Organization in four main activities were: Firstly, farmers and gardeners learnt from their leaders on group problems and used group process as important learning method. Secondly, social capital became key support for 4 temples and palm fruit festival. Thirdly, group work structure and planning process with active participation among agencies involved. Fourthly, good practices bank and young tourist guide became sample for disciplines and creative thinking in training content to support their good activities.